

تاریخ: ۱۳۸۸، ۱۱، ۱۷

شماره: ۶۴۲/۸۷/هـ

پیوست: دو

۳۲۷

سمه تعالی
مدیریت محترم کل دبیرخانه شورای نگهبان

با اهداء سلام:

بازگشت به نامه شماره ... ۳۳۳۳۳۰۳۰۳۰۳۰۳۰ مورخ ... ۱۱/۱۱/۸۸ به
پیوست تصویر دادنامه شماره ... ۷۱۵۰۰۰۰۰۰ مورخ ... ۱۰/۱۰/۸۸
هیئت عمومی دیوان عدالت اداری جهت اطلاع و اقدام مقتضی ارسال
می شود.

دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

دیوان عدالت اداری

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان
شماره ثبت ۳۷۷۵/۴
تاریخ ثبت: ۱۱/۱۱/۸۸ صبح
اقدام کننده: ۸۸/۱۲/۲۲ عصر

بِسْمِ تَعَالِي
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
دادنامه

کلاس پرونده: ۶۴۶/۸۷

شماره دادنامه: ۷۱۵

تاریخ دادنامه: ۸۸/۱۰/۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکی: اتحادیه شرکتهای تعاونی کشاورزی دامداران استان آذربایجان غربی.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال قسمت اخیر بخشنامه شماره ۲۶۵/۲۹۰۱۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ مدیرکل هماهنگی و نظارت آرد و نان شرکت غله و خدمات بازرگانی در رابطه با اجرای افزایش بهاء سبوس از تاریخ ۱۳۸۷/۳/۹.

مقدمه: شاکی به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، اتحادیه شرکتهای تعاونی کشاورزی دامداران استان آذربایجان غربی در راستای وظایف قانونی خود سبوس شرکتهای آردسازی را بین کارخانجات تولید خوراک دام و نیز دامداران سطح استان توزیع می‌نماید. سبوس سهمیه خرداد ۱۳۸۷ را نیز به همین منوال و بر اساس نرخ موجود زمان توزیع به قیمت هر کیلو ۱۲۰۰ ریال توزیع نموده لیکن مدیرکل هماهنگی و نظارت آرد و نان شرکت غله و خدمات بازرگانی نرخ سبوس را هر کیلو ۱۵۰۰ ریال تعیین و طی نامه شماره ۵۱/۹۱۲/۴۸۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۴/۵ که در تاریخ ۱۳۸۷/۴/۶ به این اتحادیه ابلاغ شده دستور افزایش قیمت ۳۰۰ ریالی را از ۱۳۸۷/۳/۹ قابل اجراء تلقی کرده است و معنی آن اینست که اتحادیه دامداران تمامی معاملات انجام شده در فاصله ۱۳۸۷/۳/۹ تا ۱۳۸۷/۴/۶ را فسخ و از خریداران سبوس درخواست پرداخت بهای بیشتر را بنماید و حال آنکه دامدار خریداری کننده سبوس نیز آن را به مصرف رسانده و کالای تولیدی خود را با محاسبه هزینه سبوس به مبلغ هر کیلو ۱۲۰۰ ریال فروخته است و مسلماً زیر بار پرداخت مابه‌التفاوت حاصله نخواهد رفت ولی شرکت مذکور اتحادیه دامداران را زیر فشار گذاشته و تحویل سبوس سهمیه ماههای بعدی را منوط به پرداخت مابه‌التفاوت مورد مطالبه به موجب بخشنامه کرده است، بنابه مراتب بخشنامه موصوف از جهات عدیده‌ای واجد اشکال است. ۱- از جهت شرعی در واقع نوعی عقاب بلا بیان تلقی می‌شود در حالی که شرع انور چنین اقدامی را مباح نمی‌داند. همانطوری که اصل ۱۶۹ قانون اساسی نیز بر آن تاکید دارد. ۲- از جهت قانونی هیچ قانون و بخشنامه و آیین‌نامه‌ای عطف به ماسبق نمی‌شود در حالی که افزایش بهای سبوس طی بخشنامه معترض‌عنه به یک ماه قبل از تاریخ تصویب تسری داده شده است. لذا با

روایت از شاکی
روایت از متدعی
دیوان عدالت اداری

بِسْمِ تَعَالَى
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدُوا
دادنامه

عنایت به مراتب معروضه بخشنامه موصوف با شرع انور و قوانین و مقررات قضایی شناخته شده مغایر بوده نقض آن بخش از بخشنامه شماره ۲۶۵/۲۹۰۱۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ مدیرکل هماهنگی و نظارت آرد و نان شرکت غله و خدمات بازرگانی که نرخ سبوس را از تاریخ ۱۳۸۷/۳/۹ اعلام نموده است، مستنداً به اصل ۱۶۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مورد تقاضا است. دفتر حقوقی شرکت مادر تخصصی بازرگانی دولتی ایران، در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۳۷۵/۱۱۰۲۲/ص مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۵ اعلام داشته‌اند، به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی و بند (ب) ماده ۳۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تصویب‌نامه شماره ۸۷۴۵۵۲/ت/۳۹۸۳۶ ه مورخ ۱۳۸۷/۳/۹ به تصویب هیأت وزیران رسیده که در جدول شماره ۲ مصوبه فوق‌الذکر، قیمت فروش سبوس استحصالی از گندم را به قیمت هر کیلو ۱۵۰۰ ریال تعیین و افزایش داده است. کلیه دستگاههای اجرایی منجمله شرکت بازرگانی دولتی ایران به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی مجری مصوبات هیأت وزیران می‌باشند، مصوبات مزبور در خصوص گندم و سبوس بدو از طریق سازمان حمایت مصرف کنندگان به دستگاههای اجرایی ابلاغ می‌گردد. سازمان نیز طی نامه شماره ۱۵۹۷۴ مورخ ۱۳۸۷/۵/۱ تاریخ ابلاغ مصوبه فوق را از تاریخ ۱۳۸۷/۳/۹ اعلام نموده و در خصوص اخذ مابه‌التفاوت سبوس فروخته شده تا سقف قیمت مصوب در فاصله زمانی تصویب تا ابلاغ مصوبه نیز چنین اظهار نموده است، «شرکت بازرگانی دولتی مجاز به اخذ مابه‌التفاوت سبوس و ... صرفاً سهمیه خرداد ماه سال جاری از دامداران می‌باشد». لازم به ذکر است که اداره کل هماهنگی و نظارت آرد و نان شرکت متبوع، بدو بر اساس تصویب‌نامه فوق‌الاشعار هیأت وزیران موارد را طی نامه شماره ۲۶۵/۲۹۰۱۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ جهت اجراء به صورت بخشنامه به کلیه شرکتهای غله و خدمات بازرگانی استانها اعلام می‌نماید و در رونوشت آن بخشنامه نحوه وصول نرخ سبوس را در فاصله زمانی تصویب ۱۳۸۷/۳/۹ تا مرحله وصول مصوبه ۱۳۸۷/۳/۲۷ را به صورت علی‌الحساب به سازمان حمایت مصرف کنندگان اعلام می‌نماید و در ابتدای هر سال از خریداران سبوس و غیره تعهد گرفته می‌شود که تابع مصوبات شورای اقتصاد و وزارت بازرگانی براساس سیاست دولت بوده و در چارچوب مصوبات هیأت وزیران و غیره با شرکتهای غله و خدمات بازرگانی هماهنگی و همکاری داشته باشند. بدیهی است که اتحادیه مزبور نیز تعهد به اجرای موارد فوق‌الذکر

بِسْمِ تَعَالِي
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
دالنامه

را طی نامه شماره ۱۰/۲۲۸ مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۴ مبنی بر موافقت با افزایش قیمت از زمان تصویب را تصریح نموده است. معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری در خصوص تصویب نامه شماره ۹۴۵۳-۸۷/م/ت/۴۰۵۰۱ هیأت وزیران در قسمت اخیر نامه شماره ۱۸/م/۲۶۱۷ مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۰ این گونه تصریح می نماید که «در سال جاری قیمت فروش سبوس متناسب با منابع تامین شده در سایر بخشهای کشاورزی و با هدف جبران آثار ناشی از اصلاح قیمت نهاده شده مذکور (۱۵۰۰ ریال) تعیین گردیده و در شش ماه ابتدای سال اجرا شده است. هرگونه تغییر باعث ایجاد دوگانگی خواهد شد و با توجه به اینکه مقاومت های دستگاهی به هر دلیل در مقابل افزایش قیمت، ضمن ایجاد بار مالی برای دولت و عدم تخصیص بهینه منابع، اصلاح شیوه های پرداخت یارانه ها را با مشکلات اساسی مواجه می سازد» بنابراین آن معاونت اجرای مفاد تصویب نامه فوق الذکر مبنی بر کاهش قیمت از ۱۵۰۰ ریال به ۱۲۰۰ ریال را به صرفه و صلاح دولت نمی داند. علیهذا با توجه به اینکه این شرکت همانند کلیه دستگاههای اجرایی به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی مجری مصوبات و آیین نامه های دولت می باشد لذا افزایش نرخ نسبت به خرداد ماه سال ۱۳۸۷ همچنان جاری و ساری بوده، لذا رد شکایت اتحادیه فوق الذکر مورد استدعا است. دبیر محترم شورای نگهبان در خصوص ادعای خلاف شرع بودن قسمت اخیر بخشنامه شماره ۱۵/۲۹۰/۲۶۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ مدیرکل هماهنگی و نظارت آرد و نان، طی نامه شماره ۱۸/۳۰/۳۵۳۳۶۰ مورخ ۱۳۸۸/۵/۲۱ اعلام داشته اند، با توجه به اینکه فروش سبوس قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۴/۶ به دلیل تصریح در پاورقی بخشنامه و اوراق دیگر به صورت علی الحساب بوده است و وقتی دولت قیمت سبوس را - پس از تصویب هیأت وزیران - هر کیلو ۱۵۰۰ ریال تعیین کرده است بنابراین با توجه به اینکه مالک سبوس به پرداخت مبلغ ۱۵۰۰ ریال اکتفا کرده است، فلذا بخشنامه خلاف موازین شرع شناخته نشد. اگرچه فروش علی الحساب را شرعاً باطل بدانیم. هیأت عمومی دیوان در تاریخ فوق با حضور رؤسا و مستشاران و دادرسان علی البدل شعب دیوان تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می نماید.

رأی هیأت عمومی

الف - به شرح نظریه شماره ۸۸/۳۰/۳۵۳۳۶ مورخ ۱۳۸۸/۵/۲۱ فقهای محترم شورای نگهبان قسمت اخیر

تاریخ: ۱۳۸۰

شماره:

پیوست:

بِسْمِ تَعَالِي
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
دادنامه

بخشنامه شماره ۲۶۵/۲۹۰۱۵ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ مدیرکل هماهنگی و نظارت آرد و نان خلاف موازین شرع شناخته نشد. بنابراین موردی برای ابطال آن در اجرای ماده ۴۱ قانون دیوان عدالت اداری وجود ندارد. ب- نظر به اینکه بخشنامه شماره ۲۶۵/۲۹۰۱۹ مورخ ۱۳۸۷/۳/۲۹ در اجرای تصویبنامه شماره ۳۹۸۳۶/م/ت/۸۷/۴۵۵۲ مورخ ۱۳۸۷/۳/۹ هیأت وزیران صادر شده است و مصوبه اخیرالذکر هم مبتنی بر بند (ب) ماده ۳۳ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور می باشد، بنابراین بخشنامه مذکور خلاف قانون تشخیص نگردید. /

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضائی دیوان عدالت اداری

مبشری

رئیس هیأت عمومی
دیوان عدالت اداری